

Taulu N:o 109. Yliopiston opettajisto Helsingissä vuosina 1895—1904.

Tiedekunta	O p e t t a j i a								Avoimia opettajavirkoja							
	Professoreja		Apulaisia	Assistentteja	Dosentteja	Lehtoreja		Harjoitus- mestareja	Summa	Professorin-		Apulaisen-	Lehtorin-		Harjoitusopetta- jan- ja opetta- jattaren-	Summa
	Vakinaisia	Yli- määräisiä				Vakinaisia	Yli- määräisiä			Vakinai- sen	Yli- määräisen		Vakinai- sen	Yli- määräisen		
Jumaluusopillinen . . . . .	4	—	2	1	—	—	—	—	7	1	—	—	—	—	—	1
Lainopillinen . . . . .	5	—	2	—	1	—	1	—	9	1	—	1	—	—	—	2
Lääkeopillinen . . . . .	8	6	3	—	20	—	—	—	37	—	2	—	—	—	—	2
Filosofinen {	Hist.-kielit. osasto	10	8	—	—	24	6	4	—	52	3	1	—	—	—	4
	Fys.-mat. ”	7	3	1	—	12	—	—	—	23	1	—	1	—	—	2
Maanviljelys-taloudellinen . . .	2	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	1
Harjoituksia . . . . .	—	—	—	—	—	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—	—
Summa vuodelta 1904	36	17	9	1	57	6	5	7	138	6	3	3	—	—	—	12
” ” 1903	36	19	9	1	55	5	5	7	137	4	2	3	—	—	—	9
” ” 1902	33	20	9	1	55	6	4	7	135	7	2	2	—	1	—	12
” ” 1901	32	18	5	1	51	5	4	7	123	8	1	4	1	1	—	15
” ” 1900	29	18	4	1	51	6	5	7	121	11	2	5	—	—	—	18
” ” 1899	29	18	4	1	47	6	4	7	116	10	2	5	—	—	—	17
” ” 1898	29	17	5	1	48	5	4	7	116	5	2	1	1	—	—	9
” ” 1897	30	15	5	1	43	6	4	7	111	4	2	1	—	—	—	7
” ” 1896	32	16	3	1	42	6	4	6	110	2	1	2	—	—	—	5
” ” 1895	32	17	4	1	38	6	3	3	104	1	—	—	—	—	3	4

Lähde: Yliopiston ohjelmat.

**Taulu N:o 110.** Yliopistossa opiskelevia Helsingissä kevätlukukaudella vuonna 1904 sekä vuosina 1895—1903.

A. *Koko ylioppilaskunta.*

Tiedekunta	Osakunta								Osakuntien kuulumatt.	S u m m a	Niistä naisyliopp.	Vastaavat tiedot vuosilta								
	Uusmaalainen	Satakunnan	Savo-Karjalainen	Hämeäläinen	Viipurilainen	Turun	Pohjalainen	—				1903	1902	1901	1900	1899	1898	1897	1896	1895
												—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jumaluusopillinen . . . . .	17	27	35	41	17	26	40	—	203	3	200	172	162	170	180	195	201	225	218	
Lainopillinen . . . . .	80	22	66	44	42	57	76	—	387	24	440	516	545	537	537	544	545	540	507	
Lääkeopillinen . . . . .	33	12	32	15	17	29	23	—	161	19	161	163	177	199	199	200	187	201	188	
Filosofinen . . . . .	414	86	310	216	150	225	312	1	1,714	480	1,652	1,550	1,471	1,412	1,268	1,195	1,129	1,044	948	
a) Hist.-kielit.os. . . . .	219	47	178	118	75	114	138	—	889	339	837	786	742	707	629	600	562	513	453	
b) Fys.-mat. „ . . . . .	195	39	132	98	75	111	174	1	825	141	815	764	729	705	639	595	567	531	495	
Maanviljelys-taloudellinen . . . . .	6	2	11	7	6	6	5	—	43	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	550	149	454	323	232	343	456	1	2,508	526	2,459	2,401	2,355	2,318	2,184	2,134	2,062	2,010	1,861	
Niistä naisylioppilaita . . . . .	134	31	91	59	40	91	80	—	526	480	475	405	385	354	292	246	215	158	108	

B. *Saapuvilla olevia ylioppilaita.*

Tiedekunta	O s a k u n t a								Summa	Niistä naisyliopp.
	Uusmaalainen	Savo-Karjalainen	Hämeäläinen	Turun	Satakunnan.	Viipurilainen	Pohjalainen	Naisylioppilaita <sup>1)</sup>		
Jumaluusopillinen . . . . .	12	23	22	19	16	9	24	—	125	—
Lainopillinen . . . . .	26	24	20	11	9	14	23	—	127	3
Lääkeopillinen . . . . .	26	20	11	19	9	11	19	—	115	16
Filosofinen . . . . .	203	144	111	98	48	61	146	—	812	184
a) Hist.-kielit. os. . . . .	105	83	55	47	22	30	67	—	411	124
b) Fys.-mat. „ . . . . .	98	61	56	51	24	31	79	—	401	60
Maanviljelys-taloudellinen . . . . .	4	8	4	—	2	3	4	—	25	—
Summa v.na 1904	271	219	168	147	84	98	216	—	1,204	203
„ 1903	304	213	163	242	93	240	—	—	1,255	206
„ 1902	309	205	146	231	92	228	—	—	1,211	185
„ 1901	310	200	151	224	98	213	—	—	1,196	162
„ 1900	325	178	147	213	93	218	—	—	1,174	168
„ 1899	329	206	143	225	93	212	—	—	1,208	141
„ 1898	332	224	163	214	92	200	—	—	1,225	123
„ 1897	248	200	161	216	77	170	105	—	1,177	105
„ 1896	240	201	161	226	80	196	84	—	1,188	84
„ 1895	230	164	163	227	72	175	63	—	1,094	63

<sup>1)</sup> Ne naisylioppilaat, jotka eivät ole menneet mihinkään osakuntaan.

Lähde: Ylioppilasluettelot.

**Taulu N:o 111.** Suomen polyteknillisen opiston opettajat ja oppilaat lukuvuosina 1894—1895 — 1903—1904.

	Lukuvuosi									
	1894—95	1895—96	1896—97	1897—98	1898—99	1899—1900	1900—01	1901—02	1902—03	1903—04
Vakinaisia opettajia . . . . .	13	13	13	13	10	12	12	12	12	12
Ylimääräisiä ” . . . . .	18	17	18	19	19	22	27	29	28	27
Sijais- ” . . . . .	—	1	—	—	3	1	1	1	1	1
Apulais- ” . . . . .	2	2	3	3	3	3	4	5	5	5
Summa	33	33	34	35	35	38	44	47	46	45
<i>Sisäänkirjoitettuja oppilaita:</i>										
Insinööri- osastolla . . . . .	46	54	60	66	80	84	109	94	93	75
Konerakennus- ” . . . . .	38	46	53	58	75	97	122	147	163	170
Arkkitehti- ” . . . . .	24	18	18	26	26	26	36	43	48	57
Kemiallisen teknologian- ” . . . . .	26	26	28	28	43	55	64	68	68	59
Maanmittaus- ” . . . . .	43	32	25	42	26	26	41	42	49	39
Summa	177	176	184	220	250	288	372	394	421	400
Niistä ruotsi äidinkielenä . . . . .	124	125	125	148	161	185	258	264	263	228
” suomi ” . . . . .	53	51	59	72	87	102	113	130	155	172
” muu ” . . . . .	—	—	—	—	2	1	1	—	3	—
Summa	177	176	184	220	250	288	372	394	421	400
Niistä miesoppilaita . . . . .	172	173	182	217	245	284	366	388	413	388
” nais- ” . . . . .	5	3	2	3	5	4	6	6	8	12
Summa	177	176	184	220	250	288	372	394	421	400
<i>Oppilasten kotipaikka:</i>										
Helsinki . . . . .	40	50	50	61	79	81	140	175	170	120
Muita Suomen paikkakuntia . . . . .	136	124	134	159	169	207	232	219	251	271
Ulkomaat . . . . .	1	2	—	—	2	—	—	—	—	9
Summa	177	176	184	220	250	288	372	394	421	400
<i>Poislaskettuja oppijakson päätettyänsä:</i>										
Insinööri- osastolta . . . . .	4	7	4	9	11	9	10	15	19	4
Konerakennus- ” . . . . .	5	6	11	10	6	19	8	22	21	2
Arkkitehti- ” . . . . .	7	2	3	4	4	3	4	5	8	2
Kemiallisen teknologian- ” . . . . .	4	6	4	5	5	5	—	12	11	2
Maanmittaus- ” . . . . .	23	16	11	18	13	11	7	11	18	6
Summa	43	37	33	46	39	47	29	65	77	16

Lähde: Johtajan vuosikertomukset.

**Taulu N:o 112. Jatko-opistot Helsingissä lukuvuosina  
1894—1895 — 1903—1904.**

Oppilaitoksia	Lukuvuosi									
	1894—1895	1895—1896	1896—1897	1897—1898	1898—1899	1899—1900	1900—1901	1901—1902	1902—1903	1903—1904
<i>1. Ruotsinkielisiä.</i>										
Oppilaitoksia . . . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Luokkia . . . . .	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Opettajistoa . . . . .	14	15	15	17	14	16	14	14	14	14
Oppilaita . . . . .	52	45	48	50	51	41	45	46	44	53
niistä ruotsia puhuvia . . . .	49	44	47	49	51	40	45	46	43	53
„ suomea „ . . . . .	1	—	—	1	—	1	—	—	1	—
„ jotak. muuta kieltä puh.	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—
„ poislaskettuja . . . . .	6	6	7	10	8	9	13	12	7	11
<i>2. Suomenkielisiä.</i>										
Oppilaitoksia . . . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Luokkia . . . . .	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Opettajistoa . . . . .	11	11	11	11	14	13	13	13	13	15
Oppilaita . . . . .	102	88	82	86	96	114	124	118	104	124
niistä suomea puhuvia . . . . .	88	74	71	69	87	108	119	106	95	114
„ ruotsia „ . . . . .	14	14	9	15	7	6	5	12	9	10
„ jotak. muuta kieltä puh.	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—
„ poislaskettuja . . . . .	22	18	22	18	10	16	32	29	29	27

*Lähde:* Oppilaitosten ohjelmat.

**Taulu N:o 113.** Alkeisopistot Helsingissä lukuvuosina  
1893—1894 — 1902—1903.

A. Valtion oppilaitokset.

Oppilaitoksia	Lukuvuosi									
	1893—1894	1894—1895	1895—1896	1896—1897	1897—1898	1898—1899	1899—1900	1900—1901	1901—1902	1902—1903
<b>Valtion oppilaitokset:</b>										
<i>I. Oppilaitokset poikia vart.</i>										
1. Ruotsinkielisiä.										
Kouluja . . . . .	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2
Luokkia . . . . .	19	17	17	16	16	16	16	16	16	16 <sup>1)</sup>
Opettajia ja opettajattaria . . . . .	48	47	46	41	41	39	41	40	39	43
Oppilaita . . . . .	293	310	323	353	397	425	473	520	565	615
niistä ruotsia puhuvia . . . . .	278	296	312	298	387	413	463	506	548	601
" suomea " . . . . .	7	7	4	33	1	3	4	5	7	2
" jotakin muuta kieltä puhuvia . . . . .	8	7	7	22	9	9	6	9	10	12
Valtion määrärahaa; Smk . . . . .	199,881	199,498	200,220	185,550	186,286	193,978	198,629	222,498	225,613	222,550
2. Suomenkielisiä.										
Kouluja . . . . .	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Luokkia . . . . .	11	14	13	14	15	16	16	16	16	16 <sup>2)</sup>
Opettajia ja opettajattaria . . . . .	23	28	29	34	36	38	41	38	43	47
Oppilaita . . . . .	365	418	458	513	571	609	650	669	701	746
niistä suomea puhuvia . . . . .	303	361	402	440	489	537	572	581	606	646
" ruotsia puhuvia . . . . .	59	54	54	70	79	70	76	86	93	99
" jotakin muuta kieltä puhuvia . . . . .	3	3	2	3	3	2	2	2	2	1
Valtion määrärahaa; Smk . . . . .	105,923	127,938	142,272	159,815	168,828	184,243	186,555	186,673	211,720	225,350
<i>II. Oppilaitoks. tyttöjä vart.</i>										
1. Ruotsinkielisiä.										
Kouluja . . . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Luokkia . . . . .	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7 <sup>3)</sup>
Opettajia ja opettajattaria . . . . .	16	21	22	23	24	23	23	26	24	26
Oppilaita . . . . .	266	276	289	279	291	312	339	351	375	399
niistä ruotsia puhuvia . . . . .	243	254	272	265	275	301	325	335	358	375
" suomea " . . . . .	—	—	—	—	—	—	1	2	—	6
" jotakin muuta kieltä puhuvia . . . . .	23	22	17	14	16	11	13	14	17	18
Valtion määrärahaa; Smk . . . . .	58,712	56,899	57,008	57,759	58,989	69,783	75,310	74,040	86,150	89,540
2. Suomenkielisiä.										
Kouluja . . . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Luokkia . . . . .	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7 <sup>3)</sup>
Opettajia ja opettajattaria . . . . .	21	20	20	19	21	21	22	26	26	26
Oppilaita . . . . .	221	237	235	249	259	267	304	325	346	412
niistä suomea puhuvia . . . . .	195	211	204	210	218	226	280	294	294	358
" ruotsia " . . . . .	25	25	30	39	41	41	24	31	51	53
" jotakin muuta kieltä puhuvia . . . . .	1	1	1	—	—	—	—	—	1	1
Valtion määrärahaa; Smk . . . . .	46,880	47,509	47,931	49,047	51,477	53,788	59,305	66,055	75,901	86,643

1) Sen ohessa 5 rinnakkaisluokkaa.

2) " " 8 "

3) " " 5 "

Jatkoa.

## B. Yksityiset oppilaitokset.

Oppilaitoksia	Lukuvuosi									
	1893—1894	1894—1895	1895—1896	1896—1897	1897—1898	1898—1899	1899—1900	1900—1901	1901—1902	1902—1903
<b>Yksityiset oppilaitokset:</b>										
<i>I. Oppilaitokset poikia varten.</i>										
1. Ruotsinkielisiä.										
Kouluja . . . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Luokkia . . . . .	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
Opettajia ja opettajattaria . . . . .	18	19	24	24	27	26	25	23	21	23
Oppilaita . . . . .	280	277	269	261	261	261	238	221	213	240
niistä ruotsia puhuvia . . . . .	258	252	252	242	241	237	213	200	191	220
” suomea ” . . . . .	2	2	2	—	—	—	1	1	1	2
” jotakin muuta kieltä puhuvia . . . . .	20	23	15	19	20	24	24	20	21	18
Valtioapua; Smk . . . . .	18,000	18,000	18,000	18,000	18,000	18,000	18,000	24,000	24,000	24,000
<i>II. Oppilaitokset poikia ja tyttöjä varten.</i>										
1. Ruotsinkielisiä.										
Kouluja . . . . .	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2
Luokkia . . . . .	26	24	23	22	21	20	19	18	18	18
Opettajia ja opettajattaria . . . . .	78	74	77	74	70	75	73	62	64	64
Oppilaita . . . . .	764	765	764	743	682	684	647	617	593	584
niistä ruotsia puhuvia . . . . .	719	737	735	724	661	661	634	604	583	575
” suomea ” . . . . .	3	3	1	1	2	2	—	1	—	—
” jotakin muuta kieltä puhuvia . . . . .	42	25	28	18	19	21	13	12	210	9
” poikia . . . . .	347	349	340	335	304	311	289	263	61	253
” tyttöjä . . . . .	417	416	424	408	378	373	358	354	332	331
Valtioapua; Smk . . . . .	24,000	37,500	35,500	33,500	31,500	29,000	42,500	40,000	40,000	40,000
2. Suomenkielisiä.										
Kouluja . . . . .	1	1	1	1	1	1	2	2	2	3
Luokkia . . . . .	8	9	9	9	9	9	11	13	14	15
Opettajia ja opettajattaria . . . . .	25	26	26	25	26	28	40	42	48	55
Oppilaita . . . . .	277	304	301	312	308	303	339	363	401	443
niistä suomea puhuvia . . . . .	190	209	229	260	198	176	210	235	281	329
” ruotsia ” . . . . .	85	93	70	51	109	126	127	126	118	113
” jotakin muuta kieltä puhuvia . . . . .	2	2	2	1	1	1	2	2	2	1
” poikia . . . . .	136	149	144	143	140	120	140	141	155	163
” tyttöjä . . . . .	141	155	157	169	168	183	199	222	246	230
Valtioapua; Smk . . . . .	12,000	12,000	12,000	12,000	12,000	20,000	20,000	20,000	32,500	32,500
<i>III. Oppilaitokset tyttöjä varten.</i>										
1. Ruotsinkielisiä.										
Kouluja . . . . .	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Luokkia . . . . .	25	26	22	23	23	23	23	19	21	23
Opettajia ja opettajattaria . . . . .	57	59	61	61	60	59	65	63	63	66
Oppilaita . . . . .	374	386	375	370	390	392	367	383	422	450
niistä ruotsia puhuvia . . . . .	351	355	343	346	364	365	344	359	388	422
” suomea ” . . . . .	8	10	8	7	5	7	2	6	5	3
” jotakin muuta kieltä puhuvia . . . . .	15	21	24	17	21	20	21	18	29	25
” poikia . . . . .	37	43	36	32	35	32	21	28	30	35
” tyttöjä . . . . .	337	343	339	338	355	360	346	355	392	415
Valtioapua; Smk . . . . .	24,500	26,000	27,500	28,000	30,000	30,000	30,000	33,500	45,000	45,000

Lähde: Tilastollinen katsaus alkeisopistojen tilaan ja toimintaan.

**Taulu N:o 114.** Valmistavia pientenlastenkouluja Helsingissä lukuvuosina  
1893—1894 — 1902—1903.

Kouluja	Lukuvuosi									
	1893—1894	1894—1895	1895—1896	1896—1897	1897—1898	1898—1899	1899—1900	1900—1901	1901—1902	1902—1903
<b>Yksityiset koulut:</b>										
<i>I. Poikakoulut.</i>										
1. Ruotsinkielisiä.										
Kouluja . . . . .	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Luokkia . . . . .	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2
Opettajia ja opettajattaria . . . . .	7	7	2	2	2	2	2	2	2	2
Oppilaita . . . . .	35	48	38	34	35	35	31	32	32	33
niistä ruotsia puhuvia . . . . .	35	48	38	34	35	35	31	32	32	33
” suomea ” . . . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” jotakin muuta kieltä puhuvia . . . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>II. Koulut poikia ja tyttöjä varten.</i>										
1. Ruotsinkielisiä.										
Kouluja . . . . .	4	4	4	4	4	4	4	6	6	6
Luokkia . . . . .	10	10	10	10	9	9	9	13	15	15
Opettajia ja opettajattaria . . . . .	18	15	14	15	15	14	14	21	24	25
Oppilaita . . . . .	215	185	177	185	171	177	196	273	272	265
niistä poikia . . . . .	105	80	85	85	88	75	84	114	116	105
” tyttöjä . . . . .	110	105	92	100	83	102	112	159	156	160
” ruotsia puhuvia . . . . .	212	172	168	173	163	166	190	251	251	251
” suomea ” . . . . .	2	5	6	6	1	3	4	7	3	3
” jotakin muuta kieltä puhuvia . . . . .	1	8	3	6	7	8	2	15	18	11
2. Suomenkielisiä.										
Kouluja . . . . .	1	1	2	1	1	1	2	3	3	3
Luokkia . . . . .	3	3	5	3	3	3	6	8	9	9
Opettajia ja opettajattaria . . . . .	3	4	7	4	4	4	11	17	17	18
Oppilaita . . . . .	44	38	96	54	64	71	204	225	252	253
niistä poikia . . . . .	31	23	57	35	43	50	131	134	140	127
” tyttöjä . . . . .	13	15	39	19	21	21	73	91	112	126
” suomea puhuvia . . . . .	36	29	67	46	55	65	152	172	206	217
” ruotsia ” . . . . .	8	9	29	8	9	6	52	52	44	36
” jotakin muuta kieltä puhuvia . . . . .	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—

*Lähde:* Tilastollinen katsaus alkeisopistejen tilaan ja toimintaan.

**Taulu N:o 115. Helsingin Kauppaopiston opettajat ja oppilaat lukuvuosina 1894—1895 — 1903—1904.**

	Lukuvuosi	Opettajia	Sisäänkirjoitettuja oppilaita										Summa <sup>1)</sup>	Poislaskettuja oppilaita	Valtion määrärahaa <i>Smc</i>	Apu rahaa Helsingin kaupungilta <i>Smc</i>		
			Miespuolisia					Naispuolisia										
			ruotsalaisella osastolla			suomalaisella osastolla		ruotsalaisella osastolla			suomalaisella osastolla							
			II l.	I l.	valmis-tavalla	II l.	I l.	valmis-tavalla	II l.	I l.	valmis-tavalla	II l.					I l.	valmis-tavalla
Helsingin Kauppaopisto	1894—1895	19	27			22		27			22			98	32	19,000	4,000	
" "	1895—1896	22	27			25		27			22			101	36	19,000	4,000	
" "	1896—1897	19	24			27		25			20			96	29	19,000	4,000	
" "	1897—1898	22	9	2	8	11	5	10	3	15	15	7	2	15	102	26	19,000	4,000
" "	1898—1899	19	1	7	10	6	6	16	6	15	15	1	7	15	105	13	19,000	4,000
" "	1899—1900	20	4	11	18	6	9	11	11	14	31	6	14	28	163	24	19,000	4,000
" "	1900—1901	19	6	17	13	6	9	13	12	28	24	12	22	31	193	26	19,000	4,000
" "	1901—1902	20	14	6	12	5	9	17	22	28	16	16	26	16	187	57	19,000	4,000
" "	1902—1903	21	3	11	9	8	14	8	21	11	7	18	21	11	142	46	19,000	5,000
" "	1903—1904	19	3	7	4	13	12	13	7	7	17	17	14	27	141	<sup>2)</sup> 19,000	5,000	

<sup>1)</sup> Tätä paitsi on ylimääräisille oppilaille annettu opetusta kirjanpidossa y. m. — <sup>2)</sup> Tieto lukuvuoden aikana poislaskettujen oppilasten luvusta annetaan ensi vuosikertomuksessa.

*Lähde:* Johtajan painetut vuosikertomukset.



**Taulu N:o 116.** Helsingissä olevan Suomen Liikemiesten Kauppaopiston opettajat ja oppilaat  
1899—1900 — 1903—1904.

Oppilaitoksen nimi	Lukuvuosi	Luokkia	Opettajia ja opettajattaria	Oppilaita							Poistokettuja oppilaita	Valtion määrärahaa <i>Smc.</i>	Apu rahaa Helsin- kunnalta <i>Smc.</i>
				Miespuolisia	Naispuolisia	Vakinaisia	Ylimääräisiä	I luokalla	II luokalla	III luokalla			
Suomen Liikemiesten Kauppaopisto	1899—1900	2	11	26	6	—	—	—	—	—	—	13,000	4,000
” ” ”	1900—1901	3	16	41	9	46	4	15	16	19	19	19,500	4,000
” ” ”	1901—1902	3	11	45	11	56	—	20	21	15	19	27,000	4,000
” ” ”	1902—1903	3	12	58	11	67	2	22	28	19	19	27,000	5,000
” ” ”	1903—1904	3	14	76	13	82	7	28	38	23	22	27,000	5,000

Lähde: Oppilaitoksen painetut vuosiohjelmat.

**Taulu N:o 117. Helsingin Merikoulun opettajat ja oppilaat lukuvuosina  
1894—1895 — 1903—1904.**

	Lukuvuosi	Opettaja	Sisäänkirjoitettuja oppilaita				Tutkinnon suorittaneita oppilaita							
			Merikapteenin osastolla	Perämiehen osastolla	Alaperämiehen osastolla	Summa	Merikapteenin osastolta		Perämiehen osastolta		Alaperämiehen osastolta		Summa	
							Luku	Keski-ikä	Luku	Keski-ikä	Luku	Keski-ikä		
Helsingin Merikoulu														
(opetuskielenä ruotsi) . . . . .	1894—95	7	2	10	7	19	2	29,5	7	27,7	5	22,4	14	
” ” . . . . .	1895—96	7	4	11	4	19	4	27,8	8	26,0	2	27,0	14	
” ” . . . . .	1896—97	7	5	7	6	18	4	27,0	4	32,3	2	23,5	10	
” ” . . . . .	1897—98	8	8	5	12	25	6	31,0	4	24,8	6	25,8	16	
” ” . . . . .	1898—99	7	9	9	10	28	8	31,2	7	24,7	4	22,9	19	
” ” . . . . .	1899—1900	8	3	8	13	24	3	28,0	5	25,0	10	24,5	18	
” ” . . . . .	1900—01	10	2	13	10	25	2	31,5	11	25,6	8	24,3	21	
” ” . . . . .	1901—02	10	9	15	14	38	7	28,5	14	25,2	8	24,4	29	
” ” . . . . .	1902—03	10	3	12	6	21	2	26,0	9	23,3	5	26,2	16	
” ” . . . . .	1903—04	10	8	8	7	23	7	28,8	8	28,2	5	23,9	20	

Lähde: Johtajan antamia tietoja.

**Taulu N:o 118. Helsingin Teollisuuskoulun opettajat ja oppilaat lukuvuosina  
1894—1895 — 1903—1904.**

Lukuvuosi	Opetuskieli	Opettajia			Oppilaita lukuvuoden lopussa										Oppilaita jaettuina kotipaikan mukaan			Työdelisen oppijakson suorittaneita	Koneenkäyttäjien tutkintojen suorittaneita	Oppilasten keski-ikä	Korjoneitiä lukukausimaksuja	Sm <sup>2</sup>			
		Vakinaisia ja koetteeksi määrättyjä	Virkatoimittavia ja tuntiopettajia	Summa	yleisen osaston				Niistä Yhdeksän oppilaita	erikoiskursseilla						Helsingistä	Uudenmaan läänistä						Muista osista maata		
					Rakennusosastolla	Koneosastolla	Silta- ja tiennakennusosastolla	Kemiallisella osastolla		Summa	Sähkötekniillisellä	Jatko-	Veturinkuljettajan	Koneenkäyttäjien	Valmistavalla									Summa	
1894—95	Ruotsi	3	7	10	11	13	2	4	30	6	5	5	—	16	—	26	27	13	16	—	11	20	24,8	930	
	Suomi	—	10	10	14	13	5	1	33	1	6	5	—	16	—	27	27	6	27	—	12	11	24,7	980	
1895—96	Ruotsi	3	6	9	7	9	1	4	21	6	8	3	—	15	—	26	27	10	10	—	6	16	26,0	840	
	Suomi	—	10	10	11	15	2	1	29	2	9	5	—	21	—	35	24	4	36	—	11	32	25,6	1,020	
1896—97	Ruotsi	3	13	16	10	11	1	6	28	7	10	—	—	9	—	19	29	10	8	—	4	18	24,6	920	
	Suomi	—	10	10	20	11	4	1	36	—	8	—	—	23	—	31	25	4	38	—	12	26	24,4	1,260	
1897—98	Ruotsi	3	10	13	10	18	5	5	38	3	7	—	—	22	—	29	43	16	8	—	9	29	25,5	1,200	
	Suomi	—	11	11	17	14	14	2	47	5	9	—	—	28	—	37	34	8	42	—	22	30	25,8	1,540	
1898—99	Ruotsi	3	9	12	10	23	1	3	37	6	11	—	—	35	—	46	54	13	16	—	8	46	25,4	1,540	
	Suomi	—	12	12	29	19	10	4	62	2	12	—	—	33	—	45	51	14	42	—	17	25	24,6	2,120	
1899—1900	Ruotsi	3	9	12	12	32	4	4	52	3	14	—	—	16	—	30	48	13	21	—	16	32	24,5	1,520	
	Suomi	—	13	13	33	29	18	4	84	4	12	—	—	32	—	44	59	12	57	—	26	63	25,3	2,350	
1900—01	Ruotsi	3	9	12	16	24	5	6	51	5	14	—	—	24	—	38	54	15	20	—	17	39	24,3	1,660	
	Suomi	—	12	12	27	34	14	4	79	1	8	—	—	27	—	35	48	27	39	—	37	46	25,3	2,540	
1901—02	Ruotsi	3	9	12	31	17	6	7	61	3	19	—	—	11	13	58	53	28	34	4	19	36	22,6	1,940	
	Suomi	—	11	11	29	28	6	5	68	1	13	—	—	43	26	17	99	69	35	62	1	25	66	22,7	2,840
1902—03	Ruotsi	3	9	12	14	28	7	7	56	4	14	—	—	17	16	13	60	58	27	27	4	19	41	23,0	1,820
	Suomi	—	11	11	27	27	9	19	82	2	22	—	—	41	22	20	105	78	39	69	1	29	68	24,6	3,060
1903—04	Ruotsi	3	9	12	21 <sup>1)</sup>	24	1	5	51	5	10	—	—	13	11	7	41	31	14	6	—	13	29	22,4	1,300
	Suomi	—	12	12	25	31	12	17	85	4	19	—	—	51	25	18	113	42	6	37	—	31	75	23,7	2,360

<sup>1)</sup> Näistä 3 näispuolista.

Lähde: Teollisuushallituksesta saatuja tietoja.

**Taulu N:o 119. Helsingin ylemmän käsityöläiskoulun opettajat ja oppilaat lukuvuosina 1894—1895 — 1903—1904.**

	Lukuvuosi	Opettajia ja opettajattaria	Oppilaita:				Oppilasten esitiedot			Oppilasten keski-ikä	Koulun ylläpitämiseen menevät vuotuiset määrärahat	
			äidinkieli		miespuolisia	naispuolisia	Suoritettu kansakoulun oppiakso	Korkeampi kuin kansakoulun tietomäärä	Alempi kuin kansakoulun tietomäärä		Valtion varoista Smc.	Kunnan varoista Smc.
			suomi	ruotsi								
Helsingin Keskuskoulu taideteollis. vart. <sup>1)</sup>	1894—95	22	125	183	—	—	142	94	72	18,0	10,084	16,254
” ” ” ”	1895—96	22	189	213	—	—	177	144	81	20,0	10,084	17,554
” ” ” ”	1896—97	21	186	249	—	—	261	174	—	19,9	9,930	16,974
” ” ” ”	1897—98	22	211	239	—	—	282	168	—	19,9	11,004	18,448
” ” ” ”	1898—99	23	266	272	—	—	367	171	—	19,6	11,778	18,448
” ” ” ”	1899—1900	24	257	317	—	—	394	180	—	19,3	11,778	18,448
” ” ” ”	1900—01	25	238	254	—	—	385	107	—	19,7	15,506	18,448
” ” ” ”	1901—02	28	261	214	291	184	314	161	—	19,9	15,506	18,448
” ” ” ”	1902—03	28	262	189	308	143	278	173	—	19,8	18,444	19,962
” ” ” ”	1903—04	28	262	183	304	141	285	160	—	19,7	25,394	19,944

<sup>1)</sup> Koulun opetuskielenä on ruotsi ja suomi.

Lähde: Johtajan antamia tietoja.

**Taulu N:o 120. Helsingin alemman käsityöläiskoulun opettajat ja oppilaat lukuvuosina  
1894—1895 — 1903—1904.**

P a i k k a	Lukuvuosi	Koulujen opetuskieli		Opettajia ja opettajattaria	Oppilasten äidinkieli			Oppilasten esitiedot			Oppilasten keski-ikä	Koulujen ylläpitämiseen menevät vuotuiset määrärahat	
		Suomi	Suomi ja ruotsi		suomi	ruotsi	jokin vieras kieli	Suoritettu kansakoulun oppijaksokoulu	Korkeampi kuin kansakoulun tietonäkät	Alempi kuin kansakoulun tietonäkät		Valtion varoista <i>Smk.</i>	Kunnan varoista <i>Smk.</i>
Helsinki ja Kallio . . . . .	1894—95	1	1	10	56	6	—	10	15	95	19,0	2,078	3,478
” ” . . . . .	1895—96	—	2	11	79	29	—	10	—	109	20,0	3,718	5,593
” ” . . . . .	1896—97	—	2	16	169	47	—	27	7	362	19,9	6,638	15,367
” ” . . . . .	1897—98	—	2	28	335	91	1	74	7	712	21,6	10,340	19,784
” ” . . . . .	1898—99	—	2	27	341	83	—	61	3	707	21,8	10,892	15,216
” ” . . . . .	1899—1900	—	2	26	389	91	—	62	—	872	21,6	8,188	20,748
” ” . . . . .	1900—01	—	2	26	419	125	3	96	—	881	22,0	7,488	20,688
” ” . . . . .	1901—02	—	2	24	349	60	1	56	1	489	21,0	12,652	26,202
” Alexanterinkatu 21 . . . . .	1902—03	—	1	15	294	58	7	59	3	297	19,6	6,780	19,980
” Kallio . . . . .			1	8	73	10	—	10	—	73	22,6	6,300	14,522
” Alexanterinkatu 21 . . . . .	1903—04	—	1	15	250	56	6	56	1	305	21,2	9,612	25,370
” Kallio . . . . .			1	8	100	20	—	18	—	102	21,1	3,440	5,520

Lähde: Teollisuushallituksesta saatuja tietoja.

**Taulu N:o 121. Helsingin Valmistavan poikain ammattikoulun opettajat ja oppilaat lukuvuosina 1899—1900 — 1903—1904.**

Lukuvuosi	Opetuskieli	Opettajisto				Sisäänkirjoitettuja oppilaita			Poislaskettuja oppilaita			Oppilasten esitiedot		Oppilasten ikä			Koulun ylläpitämiseen menevät vuot. määrärahat	
		Vakinaisia opettajia	Tunttopettajia	Työnjohtajia	Summa	Ruotsalaisella osastolla	Suomalaisella osastolla	Summa	Metallinjalostusosastolta	Puunjalostusosastolta	Summa	Suoritettu kansakoulun oppijako tai vastaavat tiedot	Korkeampi kuin kansakoulun tietomäärä	Korkein ikä	Alin ikä	Keskii-ikä	Valtiolta	Helsingin kunnalta
																	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>
1899—1900	{ Ruotsi Suomi	2	4	2	8	10	10	20	—	—	—	20	—	16	13	14,1	—	25,400
1900—1901	{ Ruotsi Suomi	3	6	3	12	22	24	46	9	2	11	46	—	16	12	13,9	15,300	32,300
1901—1902	{ Ruotsi Suomi	3	5	3	11	23	36	59	10	3	13	59	—	19	13	14,6	15,500	18,100
1902—1903	{ Ruotsi Suomi	3	5	3	11	36	47	83	17	7	24	83	—	20	13	14,4	15,500	18,100
1903—1904	{ Ruotsi Suomi	3	5	4	12	48	44	92	24	7	31	92	—	18	13	14,4	16,550	19,150

Lähde: Koulun johtajalta saatuja tietoja.

**Taulu N:o 122.** Helsingin Sokeainkoulun opettajat ja oppilaat lukuvuosina  
1893—1894 — 1902—1903.

Lukuvuosi	Oppijaksen pituus; vuotta	Opettajisto	Oppilaita							Vuosirahansääntö <i>Mark.</i>
			Miespuolisia	Naispuolisia	Summa	Niistä		Koulun opettaja vuoden kuluessa	Koulusta eronneita vuoden kuluessa	
						ruotsia puhuvia	suomea puhuvia			
1893—1894 . . . . .	10	5	10	16	26	14	12	2	—	26,540
1894—1895 . . . . .	10	5	11	19	30	14	16	4	2	33,708
1895—1896 . . . . .	10	10	15	19	34	15	19	7	6	36,958
1896—1897 . . . . .	10	10	19	19	38	13	25	10	—	37,258
1897—1898 . . . . .	10	10	23	19	42	12	30	7	4	38,758
1898—1899 . . . . .	10	13	27	19	46	16	30	8	5	48,848
1899—1900 . . . . .	10	14	27	22	49	15	34	8	4	53,952
1900—1901 . . . . .	10	15	26	24	50	12	38	7	3	54,752
1901—1902 . . . . .	10	17	30	26	56	11	45	9	10	57,692
1902—1903 . . . . .	10	17	33	21	54	8	46	7	5	58,325

*Lähde:* Sokeainkoulun vuosiohjelmat.

**Taulu N:o 123.** Vuosiosastoja Helsingin kansakouluissa lukuvuosina  
1894—1895 — 1903—1904.

	L u k u v u o s i									
	1894—1895	1895—1896	1896—1897	1897—1898	1898—1899	1899—1900	1900—1901	1901—1902	1902—1903	1903—1904
<i>Ylempi kansakoulu:</i>										
Vuosiosastoja . . . . .	92	90	96	102	104	107	109	119	123	128
Niistä poikia varten . . . . .	43	42	42	47	47	49	51	57	61	62
” tyttöjä ” . . . . .	44	43	48	49	51	52	52	56	56	60
” poikia ja tyttöjä varten . . . . .	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6
” ruotsinkielisiä . . . . .	41	41	42	44	43	45	46	49	50	51
” suomenkielisiä . . . . .	43	44	48	52	55	56	57	64	67	71
” ruotsin- ja suomenkielisiä . . . . .	8	5	6	6	6	6	6	6	6	6
<i>Alempi kansakoulu:</i>										
Vuosiosastoja poikia ja tyttöjä varten . . . . .	53	57	58	58	64	74	76	76	78	78
Niistä ruotsinkielisiä . . . . .	24	25	25	25	27	31	32	31	32	31
” suomenkielisiä . . . . .	29	32	33	33	37	43	44	45	46	47
<i>Laiminlyötyjen lasten koulu:</i>										
Vuosiosastoja poikia ja tyttöjä varten . . . . .	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Niistä ruotsinkielisiä . . . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
” suomenkielisiä . . . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Jatkokoulu:</i>										
Vuosiosastoja . . . . .	4	4	4	3	3	2	2	2	2	2
Niistä ruotsinkielisiä . . . . .	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1
” suomenkielisiä . . . . .	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1

*Muist.:* Viaporin kansakoulutkin on tähän luettu.

*Lähde:* Kansakouluntarkastajan vuosikertomukset.



**Taulu N:o 124. Helsingin kansakoulujen opettajisto lukuvuosina  
1894—1895 — 1903—1904.**

	Opettajia ja opettajattaria						Edellämainituista opetti							
	virka- valvaintuk- sen saaneita	koetusvuosille otettuja	virantointia ja väliaikaisia	Summa	seminaarin käyneitä	seminaarin käynnättömiä	varsinaisen kansa- koulun						Jatko- koulussa tammikuun lasten koulussa	Jatko- koulussa
							I luok.	II luok.	III luok.	IV luok.	V luok.	VI luok.		
Johtajia ja vakinaisia opettajia . .	51	—	—	51	42	9	—	—	14	17	10	10	—	—
Vakinaisia apulaisopettajia . . . . .	—	10	—	10	9	1	—	—	4	2	3	1	—	—
Tuntiopettajia ja satunnaisia apu- laisopettajia . . . . .	—	—	15	15	9	6	—	—	5	4	3	3	—	—
Naisjohtajia ja vakinaisia naisopet- tajia . . . . .	125	—	—	125	83	42	34	37	14	14	12	10	—	4
Vakinaisia apulais-naisopettajia . .	—	3	—	3	3	—	1	—	1	—	1	—	—	—
Tuntiopettajattaria ja satunnaisia apulais-naisopettajia . . . . .	—	—	55	55	28	27	10	10	9	8	7	7	2	2
Summa vuonna 1903—1904	176	13	70	259	174	85	45	47	47	45	36	31	2	6
„ 1902—1903	178	16	63	257	167	90	45	48	51	43	34	28	2	6
„ 1901—1902	172	21	26	219	123	96	38	41	39	33	23	39	2	4
„ 1900—1901	161	28	21	210	129	81	42	55	28	30	27	21	2	5
„ 1899—1900	151	24	30	205	141	64	40	33	33	38	32	25	2	2
„ 1898—1899	144	27	10	181	119	62	36	32	37	28	28	18	2	<sup>1)</sup>
„ 1897—1898	129	44	13	186	113	73	27	30	36	36	26	27	2	2
„ 1896—1897	109	41	17	167	100	67	31	28	33	28	24	21	2	<sup>1)</sup>
„ 1895—1896	100	55	14	169	100	69	28	26	31	28	23	18	2	13
„ 1894—1895	95	47	28	170	103	67	31	29	31	33	20	23	3	<sup>1)</sup>

<sup>1)</sup> Jatkokoulussa ovat varsinaisten kansakoulujen opettajat ja opettajattaret ottaneet huolekseen ja keskenensä jakaneet opetuksen.

*Lähde:* Kansakouluntarkastajan vuosikertomukset.

**Taulu N:o 125.** Helsingin kaupungin laiminlyötyjen lasten kansakouluihin ja jatkokouluun sisäänkirjoitettujen oppilasten opetuskieli ja koulunkäynti lukuvuosina 1895—1896 — 1903—1904.

	Oppilaita, opettettuja			Oppilaita, jotka lukuvuotena ovat käyneet koulua					Saapuvilla olev. oppilaita				Lukuvuoden kuluessa eronneita oppilaita					Oppilasten ikä tammik. 1 p:nä		
	suomeksi	ruotsiksi	summa	enintään 90 päivää	90—120 päivää	121—150 päivää	enemmän kuin 150 päivää	summa	alussa	lopussa	alussa	lopussa	poisjääneitä ilmoitukselta	eronneita asianomaisen tahdosta	erottettuja rikkomusten tähden	kuolleita	summa	keski-ikä	alim. ikävuosi	korkein ikävuosi
<i>Laiminlyötyjen lasten koulussa</i>																				
Lukuvuonna 1895—1896	36	35	71	—	4	7	60	71	62	62	65	65	1	6	1	—	8	10,9	8	15
” 1896—1897	43	41	84	4	7	11	62	84	75	71	73	68	3	12	1	—	16	10,8	8	16
” 1897—1898	41	32	73	6	1	5	61	73	60	59	66	61	1	9	2	—	12	10,7	7	16
” 1898—1899	45	35	80	2	—	2	76	80	71	72	79	78	—	2	—	—	2	10,8	8	15
” 1899—1900	53	38	91	7	7	4	73	91	77	77	80	79	1	11	—	—	12	10,5	7	16
” 1900—1901	29	29	58	3	2	3	50	58	45	46	52	54	—	4	—	—	4	10,9	8	14
” 1901—1902	23	35	58	5	1	2	50	58	49	46	52	52	1	6	—	—	7	10,9	9	16
” 1902—1903	19	21	40	1	3	5	31	40	35	33	36	34	1	4	—	1	6	10,7	9	13
Lukuvuonna 1903—1904:																				
Poikia . . . . .	12	19	31	3	1	2	25	31	21	19	27	24	—	4	2	—	6	11,1	10	14
Tyttöjä . . . . .	13	11	24	—	1	1	22	24	15	14	23	22	—	2	—	—	2	10,7	10	13
Summa	25	30	55	3	2	3	47	55	36	33	50	46	—	6	2	—	8	10,9	—	—
<i>Jatkokoulussa.</i>																				
Lukuvuonna 1895—1896	54	59	113	16	6	8	83	113	112	181	89	83	—	29	1	—	30	13,6	12	17
” 1896—1897	43	53	96	4	10	5	77	96	95	90	83	73	—	23	—	—	23	13,7	12	16
” 1897—1898	61	34	95	24	5	12	54	95	80	69	65	63	3	27	—	—	30	13,6	13	16
” 1898—1899	22	57	79	9	10	2	58	79	78	68	60	58	—	21	—	—	21	13,8	13	16
” 1899—1900	26	34	60	6	2	—	52	60	59	59	55	52	—	8	—	—	8	13,5	13	16
” 1900—1901	31	32	63	4	4	—	55	63	63	59	58	55	—	8	—	—	8	13,5	13	16
” 1901—1902	25	15	40	1	—	—	39	40	40	39	39	39	—	1	—	—	1	13,5	13	16
” 1902—1903	25	26	51	1	2	1	47	51	51	51	50	46	—	5	—	—	5	13,6	12	16
Lukuvuonna 1903—1904:																				
Tyttöjä . . . . .	31	28	59	3	—	—	56	59	58	58	58	54	—	5	—	—	5	13,6	13	15

Lähde: Kansakouluntarkastajan vuosikertomukset.



**Taulu N:o 127. Helsingin kaupungin varsinaisiin kansakouluihin lukuvuosina 1894—**

Lukuvuosi	Oppilaita, joita on opetettu			Oppilaita, jotka lukuvuoden kuluessa ovat käyneet koulua					
	suomeksi	ruotsiksi	summa	korkeintaan 90 päivää	91—120 päivää	121—150 päivää	enemmän kuin 150 päivää	summa	
1903—1904:									
Luokka I	Poikia . . . . .	439	251	690	8	21	15	646	690
	Tyttöjä . . . . .	463	255	718	9	17	19	673	718
" II	Poikia . . . . .	443	280	723	5	8	11	699	723
	Tyttöjä . . . . .	439	291	730	5	7	21	697	730
" III	Poikia . . . . .	462	273	735	16	11	7	701	735
	Tyttöjä . . . . .	460	298	758	12	13	12	721	758
" IV	Poikia . . . . .	376	317	693	10	4	10	669	693
	Tyttöjä . . . . .	374	268	642	7	8	9	618	642
" V	Poikia . . . . .	296	181	477	11	4	10	452	477
	Tyttöjä . . . . .	290	222	512	8	2	7	495	512
" VI	Poikia . . . . .	213	166	379	4	3	3	369	379
	Tyttöjä . . . . .	251	198	449	3	2	4	440	449
	Summa	4,506	3,000	7,506	98	100	128	7,180	7,506
1902—1903:									
Luokka I	Poikia . . . . .	887	574	1,461	20	29	25	1,387	1,461
	Tyttöjä . . . . .	850	539	1,389	11	19	23	1,336	1,389
" II	Poikia . . . . .	837	602	1,439	22	9	13	1,395	1,439
	Tyttöjä . . . . .	731	511	1,242	17	8	15	1,202	1,242
" III	Poikia . . . . .	534	402	936	9	13	8	906	936
	Tyttöjä . . . . .	379	303	682	8	7	6	661	682
	Summa	4,218	2,931	7,149	87	85	90	6,887	7,149
1901—1902:									
Luokka I	Poikia . . . . .	840	514	1,354	26	24	37	1,267	1,354
	Tyttöjä . . . . .	803	536	1,339	11	8	17	1,303	1,339
" II	Poikia . . . . .	774	617	1,391	15	18	25	1,333	1,391
	Tyttöjä . . . . .	686	514	1,200	21	18	16	1,145	1,200
" III	Poikia . . . . .	458	350	808	7	6	20	775	808
	Tyttöjä . . . . .	400	335	735	2	5	6	722	735
	Summa	3,961	2,866	6,827	82	79	121	6,545	6,827
1900—1901 . . . . .	3,789	2,796	6,585	159	81	106	6,239	6,585	
1899—1900 . . . . .	3,567	2,696	6,263	109	84	109	5,961	6,263	
1898—1899 . . . . .	3,360	2,562	5,922	110	74	93	5,645	5,922	
1897—1898 . . . . .	3,145	2,483	5,628	132	88	91	5,317	5,628	
1896—1897 . . . . .	3,072	2,502	5,574	89	91	98	5,296	5,574	
1895—1896 . . . . .	2,910	2,426	5,336	101	102	82	5,051	5,336	
1894—1895 . . . . .	2,738	2,345	5,083	93	81	82	4,827	5,083	

Lähde: Kansakouluntarkastajan vuosikertomukset.

**sisäänkirjoitettuja oppilaita, heidän opetuskielensä sekä koulunkäynti 1895—1903—1904.**

Oppilaita oli saapuvilla				Lukuvuoden kuluessa on eronnut oppilaita					Oppilasten ikä tammi-kuun 1 p:nä		
syyslukukauden		kevätlukukauden		poisjätäneitä ilmoittamatta	eronneita vanhempien tai edustajien tahdosta	eroneita rikkomusten tai pahan tapausuuden tähden	kuolleita	summa	keskiikä	alim ikävuosi	korkein ikävuosi
alussa	lopussa	alussa	lopussa								
669	663	677	662	2	30	1	—	33	7,6	7	12
685	682	698	686	—	29	—	1	30	7,5	7	10
729	716	721	699	3	24	1	2	30	8,6	8	12
714	714	730	711	—	13	1	1	15	8,5	8	11
720	710	707	705	3	20	3	3	34	9,8	9	15
742	736	739	727	—	26	2	—	28	10,5	8	14
682	676	673	660	3	29	6	—	38	10,9	9	15
632	626	626	623	—	19	—	—	19	10,9	9	15
463	461	461	455	3	15	5	—	23	11,2	9	15
506	501	503	493	—	17	2	—	19	11,9	10	16
372	373	373	368	1	5	1	2	9	12,4	11	16
443	443	442	441	—	4	1	—	5	12,8	11	16
7,357	7,301	7,350	7,230	15	231	28	9	283	—	—	—
1,431	1,413	1,431	1,409	3	45	—	4	52	7,7	6	12
1,356	1,357	1,368	1,354	2	30	—	3	35	8,4	7	12
1,427	1,414	1,412	1,388	6	43	—	2	51	9,8	8	15
1,229	1,223	1,222	1,198	3	40	—	1	44	10,9	10	15
928	917	917	900	1	34	—	1	36	11,8	10	16
679	676	668	660	—	21	1	—	22	12,5	11	16
7,050	7,000	7,018	6,909	15	213	1	11	240	—	—	—
1,322	1,311	1,315	1,256	4	57	—	2	63	7,5	6	12
1,322	1,315	1,324	1,303	4	27	—	4	35	8,6	7	14
1,367	1,352	1,358	1,331	2	53	—	—	55	9,8	9	14
1,190	1,176	1,175	1,151	4	41	—	5	50	11,0	9	15
801	787	792	785	—	25	—	1	26	11,9	10	15
734	731	728	720	2	13	—	—	15	12,9	11	17
6,736	6,672	6,692	6,546	16	216	—	12	244	—	—	—
6,452	6,368	6,373	6,234	31	281	15	7	334	—	—	—
6,151	6,078	6,091	5,954	29	250	8	18	305	—	—	—
5,828	5,758	5,795	5,630	23	234	11	8	276	—	—	—
5,533	5,437	5,442	5,314	21	258	14	6	299	—	—	—
5,472	5,386	5,432	5,305	28	215	14	12	269	—	—	—
5,248	5,169	5,182	5,054	22	239	15	6	282	—	—	—
4,958	4,902	4,908	4,783	30	214	6	13	263	—	—	—

**Taulu N:o 128.** Oppilaita kussakin kansakoulupiirissä ja jaettuina Helsingin eri kouluhuoneistojen kesken lukuvuosina 1903—1904 sekä 1902—1903.

Kouluhuoneistoja	Oppilaita eri piireissä															Summa	Niistä		
	1:ssä	2:ssa	3:ssa	4:ssä	5:ssä	6:ssa	7:ssä	8:ssä	9:ssä	10:ssä	11:ssä	12:ssa	13:ssa	14:ssä	15:ssä		16:ssa	suomen- kielisiä	ruotsin- kielisiä
Nikolainkatu 18 . . . . .	110	21	26	16	19	10	17	40	32	292	569	15	—	125	53	29	1,374	617	757
Fjälldalin . . . . .	—	29	—	1	—	—	5	—	—	—	—	100	—	—	10	145	77	68	
Kasarmikatu 21 . . . . .	19	9	73	26	59	12	13	164	163	34	44	23	—	10	5	1	655	390	265
Antinkatu 13 . . . . .	20	31	3	44	26	25	38	50	16	5	2	15	—	1	—	6	282	66	216
Iso Roobertinkatu 11 . .	9	23	60	38	86	3	15	153	90	18	2	3	—	—	—	2	502	172	330
Albertinkatu 17 . . . . .	5	—	—	—	4	1	5	9	2	1	—	1	—	—	3	6	37	19	18
Kansakoulunkatu 2 ja 4	26	57	29	98	92	132	202	210	80	12	34	74	—	13	8	42	1,109	558	551
Lapinlahdenkatu 6 . . .	7	9	3	54	24	134	279	73	13	2	11	25	—	—	2	5	641	195	446
Punavuorenkatu 10 . . .	1	1	5	5	25	3	2	125	27	—	—	—	—	—	—	—	194	130	64
Kasarmikatu 2 . . . . .	3	—	14	—	—	—	—	4	43	1	—	—	—	—	—	—	65	32	33
Estnääsinkatu 3 . . . . .	11	1	1	1	6	2	6	11	4	20	30	1	—	6	4	3	107	—	107
Maariankatu 22 . . . . .	2	—	—	1	2	1	2	2	—	1	8	—	—	1	1	—	21	7	14
Kallion . . . . .	16	—	—	—	—	—	—	—	1	3	480	—	—	23	2	4	529	173	356
Hesperian . . . . .	3	24	—	—	2	1	6	5	—	2	14	184	—	5	—	62	308	82	226
Hunlebergin . . . . .	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57	—	—	—	6	64	—	64
Viaporin . . . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	—	—	—	38	28	10
Vallgårdin . . . . .	2	1	—	—	—	—	1	3	1	8	147	—	—	493	567	6	1,229	427	802
Backaksen . . . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	60	—	64	—	64
Fredriksbergin . . . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	86	87	26	61
Summa 1903—1904	234	207	214	284	345	324	591	849	472	399	1,341	499	38	681	705	268	7,451	2,999	4,452
„ 1902—1903	248	184	219	266	342	327	572	820	406	354	1,225	493	36	692	657	295	7,136	—	—

*Muist:* Syyslukukauden alun olojen mukaan. Vahvoilla numeroilla painetut luvut osottavat missä kansakoulupiirissä kukin kouluhuoneisto on.

*Lähde:* Kansakouluntarkastajan painetut vuosikertomukset.

**Taulu N:o 129.** Sedmigradskyn pientenlastenkoulun sekä Marian turvakodin toiminta vuosina 1894—1903, kevätlukukauden olojen mukaan.

Koulun nimi	Vuosi	Osastoja	Opettajisto	Sisäänkirjoitettuja oppilaita								Koulusta lasketuja oppilaita
				Koulu-osasto <sup>1)</sup>		Ylempi lastentarhan osasto		Alempi lastentarhan osasto		Summa		
				Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	
Sedmigradskyn pientenlastenkoulu Maariankadun varrella	1903	2	3	—	—	20	16	10	20	30	36	39
” ”	1902	3	4	19	17	15	15	15	15	49	47	36
” ”	1901	3	4	16	20	18	12	14	16	48	48	28
” ”	1900	3	4	17	18	13	17	19	11	49	46	28
” ”	1899	3	3	17	19	16	14	17	13	50	46	29
” ”	1898	3	3	19	17	14	16	15	15	48	48	27
” ”	1897	3	4	17	19	17	13	14	16	48	48	30
” ”	1896	3	4	15	21	14	16	18	12	47	49	29
” ”	1895	3	4	18	18	11	19	14	16	43	53	30
” ”	1894	3	5	14	22	15	15	12	18	41	55	27
” pientenlastenkoulun haaraosasto Kalliolla	1903	1	1	—	—	—	—	16	20	16	20	24
” ”	1902	1	1	—	—	—	—	18	22	18	22	24
” ”	1901	1	1	—	—	—	—	21	29	21	29	24
” ”	1900	1	1	—	—	—	—	22	18	22	18	26
” ”	1899	1	1	—	—	—	—	21	19	21	19	—
” ”	1898	1	1	—	—	—	—	21	19	21	19	—
Marian turvakoti lastentarha Annankadun varrella	1903	1	2	—	—	—	—	34	40	34	40	—
” ”	1902	1	2	—	—	—	—	43	32	43	32	—
” ”	1901	1	2	—	—	—	—	40	31	40	31	—
” ”	1900	1	2	—	—	—	—	35	36	35	36	—
” ”	1899	1	2	—	—	—	—	31	41	31	41	—
” ”	1898	1	2	—	—	—	—	36	38	36	38	—
” ”	1897	1	2	—	—	—	—	32	42	32	42	—
” ”	1896	1	2	—	—	—	—	32	39	32	39	—
” ”	1895	1	2	—	—	—	—	31	43	31	43	—
” ”	1894	1	2	—	—	—	—	31	38	31	38	—

<sup>1)</sup> Lakkautettu johtokunnan päätöksen mukaan kevätlukukauden lopussa 1902.

Lähde: Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin Johtokunnan vuosikertomus.

**Taulu N:o 130.** Kansanlastentarhan toiminta Helsingissä lukuvuonna 1902—1903 sekä lukuvuosina 1900—1901 — 1901—1902.

	Opettajattaria	O p p i l a i t a					Kertyneitä luku- kausimaksuja, yksityisiä avus- tuksia y. m.		Apurahaa kunnalta	Menoja	
		Poikia	Tyttöjä	Summa	Ruotsia puhuvia	Suomea puhuvia	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>		<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>
Sörnäisten kansanlastentarha . . . . .	4	—	—	201	—	—	2,898	41	7,000	9,898	41
Töölön ” . . . . .	3	—	—	100	—	—	97	32	4,000	4,097	32
Uusi Kansanlastentarha Eerikinkatu N:o 14 . . . .	3	—	—	68	—	—	1,216	46	4,000	5,216	46
Lastentarha Sepänkatu N:o 13 . . . . .	3	96	104	200	96	104	1,360	51	5,900	7,260	51
Kesätyötä työväenlapsille . . . . .	3	25	19	44	—	—	300	—	300	600	—
Summa lukuvuonna 1902—1903	16	—	—	613	—	—	5,872	70	21,200	27,072	70
” 1901—1902	17	—	—	679	—	—	3,737	85	25,500	29,220	07
” 1900—1901	18	—	—	565	—	—	2,909	15	27,550	28,194	77

1) Niistä 60 vapaaoppilasta.

Lähde: Asianomaisten johtajattarien vuosikertomukset.

Taulu N:o 131. Helsingin kansankirjaston käyttäminen vuonna 1903, sekä vuosina 1894—1902.

K n u k a u s i	Lainauspäiviä	L a i n o j a													Keskim. lainoja päivässä						
		maksettu kerralta			puolen vuoden tilauksella			kuukaustilauksella			Summa				maksettu kerralta	puolen vuoden tilauksella	kuukaustilauksella	Ruotsalaisia	Suomalaisia	Summa	
		Ruotsalaisia	Suomalaisia	Summa	Ruotsalaisia	Suomalaisia	Summa	Ruotsalaisia	Suomalaisia	Summa	Ruotsalaisia	%	Suomalaisia	%							Summa
Tammikuu . . . . .	31	5,042	3,663	8,705	3,523	1,119	4,642	281	201	482	8,846	64,0	4,983	36,0	13,829	280	150	16	285	161	446
Helmikuu . . . . .	28	4,926	3,420	8,346	3,382	1,154	4,536	265	137	402	8,573	64,5	4,711	35,5	13,284	298	162	14	306	168	474
Maaliskuu . . . . .	31	5,277	3,907	9,184	3,565	1,311	4,876	244	129	373	9,086	63,0	5,347	37,0	14,433	296	157	12	293	172	465
Huhtikuu . . . . .	29	4,517	3,075	7,592	2,938	899	3,837	189	154	343	7,644	64,9	4,128	35,1	11,772	262	132	12	264	142	406
Toukokuu . . . . .	31	3,285	2,038	5,323	2,228	610	2,838	100	112	212	5,613	67,0	2,760	33,0	8,373	171	92	7	181	89	270
Kesäkuu . . . . .	17	2,228	1,341	3,569	1,494	346	1,840	35	42	77	3,757	68,5	1,729	31,5	5,486	210	108	5	221	102	323
Heinäkuu . . . . .	13	2,347	1,315	3,662	1,453	342	1,795	51	41	92	3,851	69,4	1,698	30,6	5,509	282	138	7	296	131	427
Elokuu . . . . .	14	2,541	1,588	4,129	1,499	408	1,907	36	30	66	4,076	66,8	2,026	33,2	6,102	295	136	5	291	145	436
Syyskuu . . . . .	30	3,149	2,037	5,186	2,104	491	2,595	125	81	206	5,378	67,3	2,609	32,7	7,987	172	87	7	179	87	266
Lokakuu . . . . .	31	4,483	2,880	7,363	2,557	774	3,331	193	77	270	7,233	66,0	3,731	34,0	10,964	237	107	9	233	120	353
Marraskuu . . . . .	30	4,568	3,246	7,814	2,762	954	3,716	234	170	404	7,564	63,4	4,370	36,6	11,934	261	124	13	252	146	398
Joulukuu . . . . .	29	4,130	2,769	6,899	2,474	920	3,394	201	243	444	6,805	63,4	3,932	36,6	10,737	238	117	15	235	135	370
Summa vuonna 1903	314	46,493	31,279	77,772	29,979	9,328	39,307	1,954	1,417	3,371	78,426	65,1	42,024	34,9	120,450	248	125	11	250	134	384
” ” 1902	302	46,209	29,340	75,549	30,656	9,809	40,465	2,243	1,103	3,346	79,108	66,3	40,252	33,7	119,360	250	134	11	262	133	395
” ” 1901	314	44,235	29,890	74,125	30,350	9,626	39,976	2,000	1,124	3,124	76,585	65,3	40,640	34,7	117,225	236	127	10	244	129	373
” ” 1900	303	38,367	26,438	64,805	25,690	9,733	35,423	1,664	951	2,615	65,721	63,9	37,122	36,1	102,843	214	117	8	217	122	339
” ” 1899	318	35,309	23,006	58,315	24,073	8,867	32,940	—	—	1)	59,382	65,1	31,874	34,9	91,256	183	104	1)	187	100	287
” ” 1898	305	32,922	20,596	53,518	20,583	7,855	28,438	—	—	1)	53,505	65,3	28,451	34,7	81,956	176	93	1)	176	93	269
” ” 1897	320	32,318	19,956	52,274	22,242	8,104	30,346	—	—	1)	54,560	66,0	28,060	34,0	82,620	163	95	1)	170	88	258
” ” 1896	304	31,396	18,377	49,773	20,309	8,256	28,565	—	—	1)	51,705	66,0	26,633	34,0	78,338	164	94	1)	170	88	258
” ” 1895	319	32,317	18,605	50,922	21,791	7,868	29,659	—	—	1)	54,108	67,1	26,473	32,9	80,581	160	93	1)	170	83	253
” ” 1894	301	30,378	18,196	48,574	20,122	7,633	27,755	—	—	1)	50,500	66,2	25,829	33,8	76,329	161	93	1)	168	86	254

1) Vuosilta 1894—1899 ovat tiedot puolen vuoden tilauksista ja kuukaustilauksista yhdistetyt.

Lähde: Kansankirjaston ja lukusalin Hallituksen vuosikertomukset.



**Taulu N:o 132.** Sörnäisten kansankirjaston käyttäminen vuonna 1903, sekä vuosina 1894—1902.

Kuukausi	Lainauspäiviä	L a i n o j a													Keskim. lainoja päivässä						
		maksettu kerralta			puolen vuoden tilauksella			kuukaustilauksella			Summa				maksettu kerralta	puolen vuoden tilauksella	kuukaustilauksella	Ruotsalaisia	Suomalaisia	Summa	
		Ruotsalaisia	Suomalaisia	Summa	Ruotsalaisia	Suomalaisia	Summa	Ruotsalaisia	Suomalaisia	Summa	Ruotsalaisia	%	Suomalaisia	%							Summa
Tammikuu . . . . .	27	455	1,011	1,466	211	379	590	36	38	74	702	33,0	1,428	67,0	2,130	54	22	3	26	53	79
Helmikuu . . . . .	24	412	858	1,270	200	325	525	28	32	60	640	34,5	1,215	65,5	1,855	53	22	2	27	50	77
Maaliskuu . . . . .	27	467	962	1,429	172	341	513	48	55	103	687	33,6	1,358	66,4	2,045	53	19	4	26	50	76
Huhtikuu . . . . .	24	393	803	1,196	144	272	416	9	43	52	546	32,8	1,118	67,2	1,664	50	17	2	23	46	69
Toukokuu . . . . .	27	320	567	887	110	169	279	5	34	39	435	36,1	770	63,9	1,205	33	10	2	16	29	45
Kesäkuu . . . . .	12	222	421	643	105	137	242	2	11	13	329	36,6	569	63,4	898	54	20	1	28	47	75
Heinäkuu . . . . .	13	253	392	645	82	113	195	7	—	7	342	40,4	505	59,6	847	49	15	1	26	39	65
Elokuu . . . . .	13	240	529	769	92	159	251	7	6	13	339	32,8	694	67,2	1,033	59	19	1	26	53	79
Syyskuu . . . . .	25	249	549	798	103	176	279	19	—	19	371	33,8	725	66,2	1,096	32	11	1	15	29	44
Lokakuu . . . . .	27	300	725	1,025	109	240	349	13	16	29	422	30,1	981	69,9	1,403	38	13	1	16	36	52
Marraskuu . . . . .	26	369	844	1,213	128	352	480	21	25	46	518	29,8	1,221	70,2	1,739	47	18	2	20	47	67
Joulukuu . . . . .	24	362	894	1,256	126	382	508	12	31	43	500	27,7	1,307	72,3	1,807	52	21	2	21	54	75
Summa vuon. 1903	269	4,042	8,555	12,597	1,582	3,045	4,627	207	291	498	5,831	32,9	11,891	67,1	17,722	47	17	2	22	44	66
” ” 1902	264	4,248	8,386	12,634	1,328	2,179	3,507	371	310	681	5,947	35,4	10,875	64,6	16,822	48	13	3	23	41	64
” ” 1901	272	4,574	8,577	13,151	1,210	2,482	3,692	255	234	489	6,039	34,8	11,293	65,2	17,332	48	14	2	22	42	64
” ” 1900	264	3,776	7,395	11,171	1,054	2,185	3,239	196	419	615	5,026	33,5	9,999	66,5	15,025	43	12	2	19	38	57
” ” 1899	267	2,903	6,240	9,143	1,112	1,835	2,947	—	—	1)	4,015	33,2	8,075	66,8	12,090	34	11	1)	15	30	45
” ” 1898	269	2,947	4,957	7,904	813	1,535	2,348	—	—	1)	3,760	36,7	6,492	63,3	10,252	30	8	1)	14	24	38
” ” 1897	268	2,387	4,195	6,582	712	1,044	1,756	—	—	1)	3,099	37,2	5,239	62,8	8,338	25	6	1)	11	20	31
” ” 1896	268	2,297	3,526	5,823	618	524	1,142	—	—	1)	2,915	41,9	4,050	58,1	6,965	22	4	1)	11	15	26
” ” 1895	269	2,543	3,606	6,149	511	649	1,160	—	—	1)	3,054	41,8	4,255	58,2	7,309	23	4	1)	11	16	27
” ” 1894	274	2,395	3,739	6,134	869	989	1,858	—	—	1)	3,264	40,8	4,728	59,2	7,992	22	7	1)	12	17	29

1) Sisältyy puolen vuoden tilauksia koskeviin tietoihin.

Lähde: Sörnäisten kansankirjaston Toimikunnan vuosikertomukset.

**Taulu N:o 133. Töölön Kansankirjaston käyttäminen vuonna 1903, sekä vuosina 1899—1902.**

Kuukausi	Lainauspäiviä	Lainoja													Keskim. lainoja päivässä						
		maksettu kerralta			puolen vuoden tilauksella			kuukaustilauksella			Summa				maksettu kerralta	puolen vuoden tilauksella	kuukaustilauksella	Ruotsalaisia	Suomalaisia	Summa	
		Ruotsalaisia	Suomalaisia	Summa	Ruotsalaisia	Suomalaisia	Summa	Ruotsalaisia	Suomalaisia	Summa	Ruotsalaisia	%	Suomalaisia	%							Summa
Tammikuu . . . . .	31	130	78	208	9	1	10	1	8	9	140	61,7	87	38,3	227	6,7	0,3	0,3	4,5	2,8	7,3
Helmikuu . . . . .	28	141	90	231	8	—	8	—	1	1	149	62,1	91	37,9	240	8,3	0,3	—	5,3	3,3	8,6
Maaliskuu . . . . .	31	165	95	260	11	—	11	2	—	2	178	65,2	95	34,8	273	8,4	0,3	0,1	5,7	3,1	8,8
Huhtikuu . . . . .	29	139	83	222	8	—	8	—	1	1	147	63,6	84	36,4	231	7,7	0,3	—	5,1	2,9	8,0
Toukokuu . . . . .	31	75	64	139	5	5	10	—	—	—	80	53,7	69	46,3	149	4,5	0,3	—	2,6	2,2	4,8
Kesäkuu . . . . .	7	41	17	58	4	4	8	—	—	—	45	68,2	21	31,8	66	8,3	1,1	—	6,4	3,0	9,4
Heinäkuu . . . . .	9	43	16	59	5	5	10	—	—	—	48	69,6	21	30,4	69	6,5	1,1	—	5,3	2,3	7,6
Elokuu . . . . .	9	53	11	64	7	6	13	—	—	—	60	77,9	17	22,1	77	7,1	1,5	—	6,7	1,9	8,6
Syyskuu . . . . .	30	90	27	117	9	15	24	—	—	—	99	70,2	42	29,8	141	3,9	0,8	—	3,3	1,4	4,7
Lokakuu . . . . .	31	137	45	182	7	20	27	1	—	1	145	69,0	65	31,0	210	5,9	0,9	—	4,7	2,1	6,8
Marraskuu . . . . .	30	162	101	263	3	23	26	—	—	—	165	57,1	124	42,9	289	8,8	0,8	—	5,5	4,1	9,6
Joulukuu . . . . .	29	151	93	244	11	23	34	—	—	—	162	58,3	116	41,7	278	8,4	1,2	—	5,6	4,0	9,6
Summa vuonna 1903	295	1,227	720	2,047	87	102	189	4	10	14	1,418	63,0	832	37,0	2,250	6,9	0,6	0,1	4,8	2,8	7,6
„ „ 1902	291	761	604	1,365	204	93	197	23	25	48	888	55,2	722	44,8	1,610	4,6	0,7	0,2	3,0	2,5	5,5
„ „ 1901	282	823	543	1,366	44	80	124	3	12	15	870	57,8	635	42,2	1,505	4,8	0,4	0,1	3,1	2,2	5,3
„ „ 1900	281	540	506	1,046	28	78	106	23	28	51	591	49,1	612	50,9	1,203	3,7	0,4	0,2	2,1	2,2	4,3
„ „ 1899	94	213	135	348	9	1	10	—	—	— <sup>1)</sup>	222	62,0	136	38,0	358	—	—	—	—	—	4,0

<sup>1)</sup> Sisältyy puolen vuoden tilauksia koskeviin tietoihin.

Lähde: Kansankirjaston ja lukusalin Hallituksen vuosikertomukset.

**Taulu N:o 134. Kansankirjaston lukusaleissa käynnit vuonna 1903, sekä vuosina 1894—1902.**

K u u k a u s i	Päiviä	K ä y n t e j ä			Keskimäärin päivässä		
		Alemmas- sa lukusa- lissa (liki- määrin)	Ylemmäs- sä luku- salissa	Summa	Alemmas- sa luku- salissa	Ylemmäs- sä luku- salissa	Summa
Tammikuu . . . . .	31	8,430	13,896	22,326	272	448	720
Helmikuu . . . . .	28	7,360	14,270	21,630	263	510	773
Maaliskuu . . . . .	31	8,890	16,113	25,003	287	520	807
Huhtikuu . . . . .	30	8,270	9,711	17,981	275	324	599
Toukokuu . . . . .	31	6,960	4,571	11,531	225	147	372
Kesäkuu . . . . .	28	4,940	1,511	6,451	176	54	230
Heinäkuu . . . . .	31	5,360	1,357	6,717	173	44	217
Elokuu . . . . .	29	6,210	2,682	8,892	214	93	307
Syyskuu . . . . .	30	7,370	9,222	16,592	246	307	553
Lokakuu . . . . .	31	7,840	17,857	25,697	253	576	829
Marraskuu . . . . .	30	7,650	19,488	27,138	255	650	905
Joulukuu . . . . .	29	7,710	13,254	20,964	266	457	723
Summa vuonna 1903	359	86,990	123,932	210,922	242	345	587
„ 1902	361	87,330	120,128	207,458	242	347	589
„ 1901	361	83,600	117,564	201,164	231	326	557
„ 1900	361	84,160	112,472	196,632	233	312	545
„ 1899	361	85,690	102,783	188,473	237	285	522
„ 1898	361	83,460	101,301	184,761	231	294	525
„ 1897	361	92,690	91,663	184,353	257	254	511
„ 1896	361	81,340	79,955	161,295	225	227	452
„ 1895	361	89,610	77,933	167,543	248	216	464
„ 1894	359	114,860	99,606	214,466	320	302	622

Lähde: Kansankirjaston ja lukusalin Hallituksen vuosikertomukset.

**Taulu N:o 135. Helsingin Kansankirjaston kirjavarasto vuosina 1894—1903.**

V u o s i	N i d o s t e n l u k u									% koko	
	Vuoden alussa			Lisää vuoden ku- luessa			Vuoden lopussa			lukumäärästä	
	Ruotsalai- sia	Suomalai- sia	Summa	Ruotsalai- sia	Suomalai- sia	Summa	Ruotsalai- sia	Suomalai- sia	Summa	Ruotsalai- sia	Suomalai- sia
1903 . . . . .	19,140	11,929	31,069	668	866	1,534	19,808	12,795	32,603	60,75	39,25
1902 . . . . .	18,082	11,247	29,329	1,058	682	1,740	19,140	11,929	31,069	61,60	38,40
1901 . . . . .	16,742	10,326	27,068	1,340	921	2,261	18,082	11,247	29,329	61,65	38,35
1900 <sup>1)</sup> . . . . .	15,541	9,708	25,249	1,201	618	1,819	16,742	10,326	27,068	61,85	38,15
1899 . . . . .	12,895	6,865	19,760	896	611	1,507	13,791	7,476	21,267	64,85	35,15
1898 . . . . .	12,195	6,253	18,448	700	612	1,312	12,895	6,865	19,760	65,26	34,74
1897 . . . . .	11,899	5,983	17,882	296	270	566	12,195	6,253	18,448	66,10	33,90
1896 . . . . .	11,459	5,673	17,132	440	310	750	11,899	5,983	17,882	66,54	33,46
1895 <sup>2)</sup> . . . . .	—	—	15,614	—	—	1,518	—	—	17,132	—	—
1894 <sup>2)</sup> . . . . .	—	—	14,522	—	—	1,092	—	—	15,614	—	—

<sup>1)</sup> Vuodesta 1900 alkaen käsittävät tiedot myöskin Sörnäisten haaraosaston kalustosta aikaisemmin poisjätetyn kirjavaraston.

<sup>2)</sup> Tiedot vaillinaisia.

Lähde: Kansankirjaston ja lukusalin Hallituksen vuosikertomukset.

**Taulu N:o 136. Yliopiston-Kirjaston lainausliike Helsingissä vuosina 1897—1903.**

V u o s i	L u k u					
	l a i n o j a			nidoksia, lainattuja		
	kirjastosta	lukusalissa	summa	kirjastosta	lukusalissa	summa
1903 . . . . .	4,899	15,103	20,002	6,589	28,673	35,262
1902 . . . . .	4,849	15,257	20,106	6,613	30,087	36,700
1901 . . . . .	4,694	16,161	20,855	6,453	34,432	40,885
1900 . . . . .	4,369	12,227	16,596	6,060	25,335	31,395
1899 . . . . .	4,394	11,359	15,753	5,876	21,695	27,571
1898 . . . . .	4,406	10,284	14,690	6,063	21,752	27,815
1897 . . . . .	3,352	9,347	12,699	6,264	19,454	25,716

Lähde: Tiedot saatu Yliopiston-Kirjastosta.

**Taulu N:o 137.** Valtioarkistossa Helsingissä käyneitä<sup>1)</sup> eri kuukausina vuosina 1883, 1888, 1893 ja 1894—1903.

Kuukausi	Tutkijoita vuosina													Tutkijain käyneitä arkistossa vuosina				
	1883	1888	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902	1903	1899	1900	1901	1902	1903
Tammikuu . .	42	74	264	156	157	197	200	255	248	199	256	193	180	27	37	57	24	21
Helmikuu . .	98	131	249	146	179	336	206	328	218	258	219	206	232	66	30	26	19	29
Maaliskuu . .	77	134	298	165	200	291	270	293	253	247	252	230	247	50	30	31	26	23
Huhtikuu . .	45	163	270	161	286	275	340	303	244	226	256	287	220	36	33	42	35	11
Toukokuu . .	29	60	312	213	287	251	312	286	253	266	256	259	206	35	25	28	31	8
Kesäkuu . . .	26	47	225	67	73	222	179	247	184	241	129	123	94	19	13	25	13	19
Heinäkuu . .	15	34	117	96	84	172	223	217	156	150	162	227	301	24	20	31	20	13
Elokuu . . . .	118	49	86	90	77	196	203	153	137	60	108	136	96	10	27	32	35	12
Syyskuu . . .	177	216	231	146	157	203	187	165	125	103	158	202	141	11	51	34	26	10
Lokakuu . . .	89	168	319	255	232	250	208	280	281	343	250	237	210	63	45	20	23	29
Marraskuu . .	67	156	309	142	251	263	348	282	294	294	154	220	190	28	26	25	21	17
Joulukuu . .	97	134	154	121	172	235	297	272	260	260	129	133	172	37	22	10	22	19
Summa	880	1,366	2,834	1,758	2,155	2,891	2,973	3,081	2,653	2,647	2,329	2,453	2,239	406	359	361	295	211

<sup>1)</sup> Käyjillä tarkoitetaan sellaisia henkilöitä, jotka ovat lyhyemmäksi aikaa saaneet kirjoja arkistosta, voimatta näitä kuitenkaan pitää arkistossa tutkijoina.

*Lähde:* Tietoja Valtioarkistosta.

**Taulu N:o 138.** Kansakoulutoimen menot Helsingissä vuosina 1894—1903.

	1894		1895		1896		1897		1898		1899		1900		1901		1902		1903	
	<i>Sms.</i>	<i>mi.</i>	<i>Sms.</i>	<i>mi.</i>	<i>Sms.</i>	<i>mi.</i>	<i>Sms.</i>	<i>mi.</i>	<i>Sms.</i>	<i>mi.</i>	<i>Sms.</i>	<i>mi.</i>	<i>Sms.</i>	<i>mi.</i>	<i>Sms.</i>	<i>mi.</i>	<i>Sms.</i>	<i>mi.</i>	<i>Sms.</i>	<i>mi.</i>
Palkkoja ja palkkioita . . . . .	297,824	93	310,215	27	333,306	83	348,716	07	365,711	15	398,015	35	500,526	65	519,579	93	544,617	40	568,923	75
Opetusvälineitä . . . . .	5,012	27	6,683	—	6,960	15	5,081	01	6,842	15	10,968	11	6,379	40	5,632	46	9,847	15	11,719	77
Käsityöaineita . . . . .	1,123	04	2,396	89	3,432	23	2,097	21	4,143	04	4,107	76	2,070	38	1,603	62	2,701	99	3,333	24
Huonekaluja ja kalustoa . . . . .	2,899	16	6,828	32	6,403	15	7,624	09	8,043	78	28,137	32	13,343	51	9,238	37	31,082	63	13,531	06
Vaatetusta varattomille oppilaille . .	9,546	45	9,616	10	9,692	—	9,694	05	9,695	65	9,698	20	10,163	15	11,317	65	9,892	55	10,646	20
Vuokria . . . . .	23,315	—	25,665	—	26,935	20	25,478	33	25,665	—	24,760	—	22,645	—	25,120	—	24,243	36	24,694	99
Halkoja ja valaistusta . . . . .	19,409	81	20,011	49	23,482	94	25,228	66	23,716	44	31,348	69	46,705	26	36,541	34	33,111	27	33,553	64
Puhtaanapito . . . . .	7,375	32	8,442	32	8,682	59	9,065	92	10,154	83	12,241	63	13,480	82	14,051	73	14,381	64	16,310	98
Koulun omain talojen ja vuokrahuo- neistojen korjaus . . . . .	12,184	02	12,551	62	11,923	45	12,329	75	13,068	42	12,527	14	22,844	80	16,719	77	16,355	16	24,527	03
Eläkkeitä . . . . .	4,610	—	5,040	—	5,030	—	5,310	—	6,737	50	7,350	—	7,687	50	7,950	—	8,137	50	8,337	50
Sekalaista . . . . .	2,356	20	2,189	88	1,273	89	1,292	57	1,530	38	2,099	68	1,189	06	3,309	15	2,270	29	3,736	34
Summa	385,656	20	409,639	89	437,122	43	451,917	66	475,308	34	541,253	88	647,035	53	651,064	02	696,640	94	719,314	50
Siitä suoritettu:																				
valtioavulla . . . . .	71,000	—	111,000	—	111,000	—	111,000	—	128,000	—	128,000	—	165,000	—	165,000	—	184,000	—	184,000	—
lahjoitettujen varojen koroilla . . . .	3,321	—	3,481	—	3,542	—	6,466	85	4,986	44	7,523	18	8,120	95	8,442	64	2,040	—	3,938	38
suoritetuilla koulumaksuilla . . . . .	5,414	30	379	20	485	90	402	10	374	15	417	55	472	50	501	15	491	65	533	35
mydyillä käsillä . . . . .	708	93	476	08	718	20	502	37	289	08	306	02	150	20	66	25	73	81		
taksoitetuilla varoilla . . . . .	305,211	97	294,303	61	321,376	33	333,546	34	341,658	67	405,007	13	473,291	88	477,053	98	510,035	48	530,842	77
Summa	385,656	20	409,639	89	437,122	43	451,917	66	475,308	34	541,253	88	647,035	53	651,064	02	696,640	94	719,314	50

Lähde: Tietoja Rahatoimikonttorista.

**Taulu N:o 139.** Tulot Helsingin Kansankirjaston ynnä haaraosastojen lainausliikkeestä vuonna 1903, sekä vuosina 1894—1902.

	Pääkirjastossa			Sörnäisten haaraosastossa			Töölön haaraosastossa			Summa		
	Luku	<i>Smc.</i>	<i>7id.</i>	Luku	<i>Smc.</i>	<i>7id.</i>	Luku	<i>Smc.</i>	<i>7id.</i>	Luku	<i>Smc.</i>	<i>7id.</i>
Kertalainoja à —: 5	77,772	3,888	60	12,597	629	85	2,047	102	35	92,416	4,620	80
Puolen vuoden tilauksia à 1:—	1,235	1,235	—	125	125	—	9	9	—	1,369	1,369	—
Kuukaustilauksia à —: 25	400	100	—	61	15	25	2	—	50	463	115	75
Sakkoja à —: 50	2,072	1,036	—	219	109	50	76	18	—	2,327	1,163	50
Ruotsalaisia luetteloita à —: 5	279	13	95	34	1	70	—	—	—	313	15	65
” ” à —: 10	109	10	90	44	4	40	—	—	—	153	15	30
” ” à —: 15	12	1	80	—	—	—	—	—	—	12	1	80
” ” à —: 20	32	6	40	—	—	—	—	—	—	32	6	40
” ” à —: 25	16	4	—	—	—	—	—	—	—	16	4	—
” ” à —: 30	26	7	80	—	—	—	—	—	—	26	7	80
” ” à —: 60	111	66	60	—	—	—	—	—	—	111	66	60
Suomalaisia ” à —: 5	205	10	25	41	2	05	—	—	—	246	12	30
” ” à —: 10	—	—	—	31	3	10	—	—	—	31	3	10
” ” à —: 20	157	39	25	35	8	75	—	—	—	192	48	—
Ylimääräisiä tuloja . . . . .	—	366	60	—	70	60	—	6	05	—	443	25
Summa vuonna 1903	—	6,787	15	—	970	20	—	135	90	—	7,893	25
” 1902	—	6,508	71	—	942	80	—	86	45	—	7,537	96
” 1901	—	6,320	66	—	929	10	—	85	90	—	7,335	66
” 1900	—	5,745	60	—	890	55	—	68	95	—	6,705	10
” 1899	—	5,151	36	—	644	55	—	—	—	—	5,795	91
” 1898	—	4,892	87	—	525	55	—	—	—	—	5,418	42
” 1897	—	4,637	95	—	423	85	—	—	—	—	5,061	80
” 1896	—	4,275	55	—	364	15	—	—	—	—	4,639	70
” 1895	—	4,362	05	—	377	70	—	—	—	—	4,739	75
” 1894	—	3,962	34	—	373	75	—	—	—	—	4,336	09

*Lähde:* Kansankirjaston ja lukusalin Hallituksen vuosikertomukset.

**Taulu N:o 140.** Helsingin kaupungin opetustoimen menot vuosina 1894—1903.

Vuosi	M e n o t																Kutakin henkilöä kohti oli menoja	
	Merikoulu		Käsityöläiskoulut		Kauppaopistot		Kansakoulut		Tylsämielisten lasten kasvatuslaitos		Kansankirjasto ja lukusali		Pahantapaisten lasten turvakodit		Summa			
	<i>Smk.</i>	<i>nl.</i>	<i>Smk.</i>	<i>nl.</i>	<i>Smk.</i>	<i>nl.</i>	<i>Smk.</i>	<i>nl.</i>	<i>Smk.</i>	<i>nl.</i>	<i>Smk.</i>	<i>nl.</i>	<i>Smk.</i>	<i>nl.</i>	<i>Smk.</i>	<i>nl.</i>	<i>Smk.</i>	<i>nl.</i>
1903 . . . . .	3,531	—	80,981	34	10,000	—	719,314	50	4,300	—	45,595	74	29,710	88	893,433	46	10	06
1902 . . . . .	3,413	—	72,563	33	10,000	—	696,640	94	4,325	—	46,574	78	23,060	83	856,577	88	10	37
1901 . . . . .	3,565	20	51,177	45	10,000	—	651,064	02	2,873	60	46,564	76	17,834	74	783,079	77	9	52
1900 . . . . .	2,828	80	79,799	87	10,000	—	647,035	53	2,775	—	42,860	03	12,748	19	798,047	42	10	09
1899 . . . . .	2,958	—	43,052	02	4,000	—	541,253	88	2,900	—	43,147	85	—	—	637,311	75	8	44
1898 . . . . .	2,886	—	38,940	71	4,000	—	475,308	34	3,600	—	33,335	88	—	—	558,070	93	7	82
1897 . . . . .	2,908	46	30,805	—	4,000	—	451,917	66	4,350	—	31,739	06	—	—	525,720	18	7	42
1896 . . . . .	2,834	52	26,921	36	4,000	—	437,122	43	3,900	—	30,742	79	—	—	505,521	10	7	47
1895 . . . . .	2,832	—	29,104	01	4,000	—	409,639	89	4,200	—	30,237	04	—	—	480,012	94	7	44
1894 . . . . .	2,824	80	28,976	63	4,000	—	385,656	20	4,500	—	30,535	67	—	—	456,493	30	7	79

*Muist.:* Se, että ylläolevan taulun tiedot eivät ole kaikin puolin yhtäpitäviä aikaisemmissa tauluissa ilmoitettujen kauppaopistoille ja käsityöläiskouluille myönnettyjen apurahain kanssa, riippuu siitä että toisessa tapauksessa kustannukset on ilmoitettu kalenterivuodelta, toisessa lukuvuodelta.

12 *Lähde:* Tiedot kokoonpantu kaupungin tilinpäätöstä koskevista Rahatoimikonttorin kertomuksista.